

HET PROVINCIAAL MUSEUM 'T ENAME

"Vandaag zorgen dat morgen gisteren nog kent" geldt zowat als het adagio van dit nieuwe museum dat zich op het eerste gezicht als een archeologisch museum aandient.

Hoewel de verbinding met de archeologische site van de abdij van Ename duidelijk blijkt en archeologie als middel tot geschiedschrijving pertinent aanwezig is, wil het Museum 't Ename geen archeologisch museum zijn, maar in de eerste plaats het verhaal brengen van 1000 jaar (vanaf 974) dagelijks leven in een dorp dat in 974 één van de belangrijkste grensvestigingen was van het Duitse

Wie het museumcircuit volgt komt bij de "Tijdslijn". Aan de ene kant worden een vijftigtal archeologische voorwerpen chronologisch tentoongesteld in een "klassieke" en zeer smaakvolle museumpresentatie waarbij de golvende vorm van de wand en de uitgekende belichting voor een aantrekkelijk geheel zorgen. De voorwerpen stammen voor een klein deel uit de prehistorie, maar vooral uit de periode 11de tot 19de eeuw.

De tegenoverliggende wand is "high tech": een toetscherm laat de bezoeker toe om aan de hand van simulaties de geschiedenis van Ename (de abdij, het dorp, het bos) op te roepen in een zelf te kiezen tijdsperiode. Archeologische vondsten worden met een rode stip aangeduid op het opgeroepen model, een afbeelding van het archeologisch voorwerp wordt op het scherm

Deze beperking zal dus enige discipline vragen van de bezoekers.

Ook in de volgende ruimte wordt een beroep gedaan op onderlinge solidariteit. Een groot scherm met het raderwerk van een uurwerk, een reconstructie van een banket en een ronde tafel met voorwerpen en toetsten: we zijn bij de "pièce de résistance" van het museum. Het banket telt 23 Toussaud-achtige figuren die een duizendjarig feest vieren en met wisselende aandacht luisteren naar de toespraak van de heer van Ename: een keukenknecht, een visser, een melkmeid, een abt,.... ze stammen telkens uit een andere tijd en hebben elk hun verhaal. En wie dit verhaal wil horen, komt terecht aan de ronde tafel met daarop een plexikoepel met binnenin een aantal voorwerpen. Bijvoorbeeld een keukenmes; druk je op de bijhorende toets dan komt op het grote scherm de keukenknecht tot leven die vertelt over zijn dagdagelijks bestaan, in dit geval hoe fier hij is dat hij van de resten van de tafel van de hoge heren mag mee-eten. Zo kan elk van de 23 personages worden opgeroepen. De personages worden gespeeld door beroepsacteurs en komen werkelijk levensecht over. Het geheel is zeer boeiend omdat het gaat om de geschiedenis van echte mensen met hun zorgen, geluk en hebbelijkheden, maar ook door de zinvol gebruikte en goed werkende technologie die toelaat om telkens weer een eigen keuze te maken en zo je wil om terug te reizen in de tijd. Kwade tongen zullen het hebben over het amusementsgehalte. Dat is er, maar de inhoud en de boodschap zijn er ook en het amusementsaspect van deze technologie biedt voor de homo ludens een bonus.

In een ietwat afzijdige ruimte wordt het verhaal van een banket verder gezet: van de jacht tot de beerput. In vitrinekasten worden archeologische vondsten gepre-

Simulatie van de abdij
in de Middeleeuwen
Foto Museum 't Ename

Keizerrijk aan de Schelde en dat - hadden de teerlingen van de geschiedenis anders gerold - best had kunnen uitgroeien tot een belangrijke stad.

Dit impliceert ook aandacht voor het recente verleden, hetgeen reeds onmiddellijk bij de ingang wordt waargemaakt. Een gebogen wand tegenover de balie herbergt persoonlijke memorabilia, foto's, archiefstukken,... veelal verzameld bij de betrokken Enaamse bevolking die op die manier betrokken moet worden bij het museumconcept.

Dat het in deze presentatie gaat om de mensen blijkt ook uit een inleidende film die wordt geprojecteerd in een half rond auditorium dat binnenin zijn functie aangenaam vervult, maar aan de buitenkant architectonisch misschien iets ongelukkiger overkomt. De film biedt een rustgevende poëtische impressie van ca. 30 minuten over een dag, die symbool staat voor 1000 jaar geschiedenis in "een plaats in de tijd" (Ename, zoals u zult begrijpen).

getoond en wordt ook tentoongesteld in de "klassieke" presentatie.

Het geheel biedt een boeiende confrontatie en geeft de gelegenheid om archeologische vondsten zelf actief te gaan situeren in hun tijds kader. Uiteraard kan maar één persoon tegelijk op het enige aanwijsscherm bezig zijn; de anderen kunnen volgen op een groot scherm aan de wand.

St. Laurentiuskerk
en Museum 't Ename
Foto Museum 't Ename

Detail van 'Feest van 1000 jaar' in Museum 't Ename
Foto Museum 't Ename

senteerd uit de abdij van Ename: keramiek, glas, gebruiksvoorwerpen in metaal, hout en been.

Zij verhalen een aantal stadia die nodig zijn voor een feest: landbouw of vangst, de bereiding, opdienen en eten, tafelversiering en jawel, uiteindelijk de latrine: voor archeologen een onschatbare bron aan informatie. Het geheel biedt een overzichtelijke presentatie met zorgvuldig gekozen voorwerpen. De beteksting kan beter, maar het verhaal komt toch over.

Hoewel gesteld wordt dat archeologie slechts een gedeelte is van het complexe

geheel van historisch onderzoek, gaat in dit museum toch heel wat aandacht naar de archeologie als wetenschap. In een soort gang wordt een opgravingsprofiel gereconstrueerd, dit is een doorsnede van de bodem van een opgegraven terrein en toont hoe de archeologen hun gegevens aantreffen. Dit wordt aangevuld met een fotoreportage: wie zijn de archeologen, hoe werken zij. Bijzonder interessant is het archeologisch labo dat de verschillende wetenschappelijke disciplines toont. De bezoeker kan zelf potscherven vergelijken met modellen en ze op die manier identificeren; wie antropologische aspiraties heeft, kan opzoeken of bepaalde botten van man of vrouw zijn en meteen uitrekenen hoe groot die verre voorouder wel was.

Het museum heeft ook een educatief programma uitgewerkt voor twee leeftijdscategorieën van jongeren (10-13 jaar en 13-15 jaar).

Het Museum 't Ename, een gezamenlijk initiatief van de Provincie Oost-Vlaanderen en de Stad Oudenaarde, heeft vele troeven en betekent een belangrijke stap naar een museumconcept waarin de communicatie met het publiek centraal

staat. Dit impliceert een museale presentatie die de mensen niet platslaat met voorwerpen, maar die zodanig doseert dat de bezoeker zijn aandacht actief kan houden. Uiteraard moet er een correct, een sluitend en een boeiend verhaal te vertellen zijn. Dat de museumbezoeker op interactieve wijze delen van de boodschap zelf kan ontdekken, is zonder meer een pluspunt.

Museum 't Ename: een reis waard en liefst te combineren met een bezoek aan de dorpskerk Sint-Laurentius (anno 1000, met middeleeuwse muurschilderingen: zie OKV 95/1) en aan de archeologische site van de abdij (timeframe!, zie OKV 96/3 en OKV-plus) een boogscheut verder. De stad Oudenaarde is ook vlakbij en een bezoek waard.

RUDY VERCRUYSSSE

Praktische informatie

Museum 't Ename
Beaucarnestraat 17, 9700 Ename
055/30.90.40
Open alle dagen doorlopend 9.30-17.00 u.;
gesloten op maandag en feestdagen
Toegang (voorlopig) gratis. Brochures in voorbereiding.

Antoine Wiertz & De afgietselwerkplaats

Amarant i.s.m. OKV organiseert een aantal bezoeken aan het Museum Antoine Wiertz en aan de afgietselwerkplaats van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis.

Antoine Wiertz (1806 - 1865) legerde zijn atelier met inboedel aan de Belgische Staat op voorwaarde dat het een museum werd. Zijn gebaar stelt u in staat de negentiende-eeuwse sfeer te proeven en te ervaren. Marc Holthof, auteur van het OKV-nummer over de historische schilderkunst, leidt er u rond, situeert de kunstenaar en geeft commentaar op zijn werk.

Ook uit de 19de eeuw en nog steeds in bedrijf is de Afgietselwerkplaats van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis in het Jubelpark. Bij een rondleiding wordt u vertrouwd gemaakt met de oorspronkelijke opzet van dit belangrijk atelier, met de al dan niet verborgen schatten ervan en met de huidige werkwijze en productie. (De werkplaats is slechts toegankelijk op werkdagen.)

PRAKTISCH

Antoine Wiertz-museum

- zondag 17 januari 1999 om 15.00 uur
  - dinsdag 19 januari 1999 om 15.00 uur
- Vautierstraat 62, 1040 Brussel

Afgietselwerkplaats K.M.K.G.

- dinsdag 19 januari 1999 om 10.00 uur en om 13.30 uur
- Hoofdingang Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, Jubelpark 10, 1000 Brussel

Prijs per rondleiding:

- leden 250 BEF
- niet-leden 280 BEF

Inschrijvingen

dienen vooraf telefonisch te gebeuren bij Amarant, tel: 09/269.17.40. Betaling binnen de 10 dagen na inschrijving op rekeningnummer 001-0289768-08